

Muistikuvia Marien ja Mikkojen alkutaipaleelta

Enpä tiennyt, millaiseen harrastukseen sitouduin vuosikymmeniksi mennessäni Lasse ja Maija-Liisa Lintalan kotiin syksyisenä pimeänä iltana vuonna 1965. Talossa, jota kutsuimme Sillankorvaksi, oli muutama henkilö tässä tapaamisessa. Isäntäväen lisäksi tunnistin Kruunuhäissä näkemäni sisarukset, joiden joku oli kertonut olevan Ala-Rannan musikaalisesta perheestä. Taaemmat polvet menivät peräti Sulho Rannan sukuun. Lassen esittelyn perusteella ymmärsin paikalla olevan lisäksi pesäpalloilevia opettajia – opettajienhan piti ainakin silloin osata laulaa ja ehkä soittaakin, sekä ainakin yksi mieskuorotaustainen. Itselläni oli kirkkokuorotausta edelliseltä asuinpaikkakunnalta Ylitorniolta. Tosin Kunnallistalolla olin ainoa huulipunaa käyttävä kuorolainen laestadiolaispohjaisessa kuorossa ja sitä aluksi oudoksuttiin. Mistähän nyt oikein oli kysymys?

Lassella oli kuitenkin selkeät tavoitteet siitä, että perustaisimme viihdekuoron, joka ainakin aluksi laulaisi kansanlauluja uudella tavalla sovitettuina vähän keveämpinä versioina. Ajatus kiinnosti, sillä Ilmajoelle hakemiseeni vaikuttivat osaltaan eteläpohjalaiset kansanlaulut, joita tunnetaan koko maassakin aikamoinen määrä. Mikä muu maakunta muka tunnettaisiin kansanlauluistaan? No ei mikään ainakaan siinä laajuudessa, kuin vielä nykyäänkin tapahtuu.

Niinpä sitten harjoitukset alkoivat jo seuraavalla viikolla ja lisää laulajia oli saatu niin, että kuoron vahvuudeksi tuli runsas parikymmentä laulajaa. Vakituiseksi harjoitusillaksi tuli torstai ja paikaksi uusi Kunnallistalo. Kuoron nimestä taisi olla jonkinlainen kilpailu ja yhdistysrekisteriin tuli nimeksi Viihdekuoro Marit ja Mikot r.y. Nimestä johtuen saimme viisivuotiskonsertissa onnittelukortin Jalasjärveltä pariskunnalta, joiden nimet olivat Mari ja Mikko – sukunimeä en valitettavasti muista enää.

Lauluvalikoima kasvoi

Kansanlaulut olivat ohjelmistossa edelleen pohjana, mutta vähitellen laajennettiin valikoimaa erilaisiin teemoihin. Ensimmäinen Ilmajoella pidetty konsertti jännitti. Esiintymisemme otettiin vastaan pääasiallisesti myönteisesti, mutta ikäviä ja tosi ilkeitäkin puheita liikkui kylällä. Olimme sattumalta hankkineet naisille punaiset puserot ja miehille vastaavasti punaiset paidat samaan aikaan kun lauloimme ensimmäistä kertaa Kasakkapartiota. Sitä ihmeteltiin ja pidettiin jopa poliittisena kannanottona! En tiedä, miksi haluttiin levitellä pahoja puheita. Ehkä se oli ennakkoluuloa uutta kohtaan. Paikkakunnalla oli totuttu kuuntelemaan jyhkeää ja tosi komeaa mieskuorolaulua, kirkkokuoroa ja mukaansatempaavaa pelimannimusiikkia, joka ainakin meikäläisen jalan sai vipattamaan kummasti, kun ensimmäisen kerran olin kuuntelemassa Peuralan pelimanneja Kunnallistalolla.

Ensimmäinen levy

Aika varhaisessa vaiheessa tuli eteen ensimmäisen levyn teko Finnlevylle. Olihan sitä jo useampi vuosi ahkerasti laulettu ja käyty esiintymässäkin. Kuorosta tuli myöskin levytys oli kaikille uutta, mutta tiesimme, että Markku Johansson on levy-yhtiön puolelta ohjaamassa Muistikuvia Marien ja Mikkojen alkutaipaleelta.

Missä esiinnyttiin ?

Laulamassa oltiin oman maakunnan lisäksi ympäri maata lähinnä siitä syystä, että uusia viihdekuoroja perustettiin ja olimme heidän kanssaan yhteistyössä eräänlaisena kummikuorona. Mieleen tulevat Oulun

Kirjoset, Porvoon Partita, Kurikan Mettumaarikuoro, Kauhajoen viihdelaulajat, Tikkurilan laulajat ja Puotin laulu Helsingistä sekä Salon viihdelaulajat, Seinäjoen Sereno, Kotkan Hyvän tuulen laulajat ja tamperelainen Risto Hiltusen viihdekuoro, jonka nimeä en nyt muista millään. Konserttien lisäksi oli esiintymisiä valtakunnallisissa järjestöjen ja rahalaitosten juhlissa Finlandia-talolla. Oma aikansa oli myös yhteistyö Kaustisen purppuripelimannien kanssa. Vierailu Viroon Olevine-kuoron vieraaksi jäi mieleen, koska sitä varjostivat miehityksen aiheuttamat hankaluudet.

Saimme kuorolaisilta ystävällisesti satamassa jokainen luonnonkukista tehdyt kimput, mutta esiintymispaikka oli syystä tai toisesta vaihtunut. Tarkoituksena oli laulaa myös Saarenmaan valssi käytössä olevilla sanoilla, joissa kiiltävätähtinen sotilas pyörittää pellavapäätä. Saimme uudet sanat siltä osin, joten lauloimme ”siis pyöritä, lennätä pellavapäätä, kun silmissä leikkivät säkenet lyö”...

Varsin vaikuttava oli myös konsertti Petroskoissa, jonne oblastin alueelta tulevilla piti olla erityinen lupa matkustaa Petroskoihin. Ajoimme kantosiipialuksella Äänisellä olevalle Kizin puukirkkojen saarelle. Sielläkin laulettiin Karjalan kulttuuriministerin pyynnöstä talvikirkossa ja saimme ministeriltä oikein kunniakirjat ensimmäisestä kuoroesityksestä tällä Unescon maailmanperintökohteena olevalla saarella. Varsinainen kuoromatka oli sitten 1972 USA:n ja Kanadan amerikansuomalaisten luokse. Konserttien tapahtumissa meitä auttoivat mm. Seinäjoelta lähtenyt Maino Mannila, joka pelasti meidät Kanadan rajalta, kun meiltä tivattiin työlupaa. Mainolla on vaimo o.s. Mäki-Välkkilä Harjunmäestä. Auttamassa ovat olleet myös Albert Nyman, He Juhannusjuhlissa Kauhavallaikki Perttu ja Esa Hakala, monet muutkin. Kuorolaisilla oli työnjako siten, että yksi huolehti hiuksista, toinen pukujen kunnosta, kolmas levylaatikoista ja neljäs keräsi osoitteita niiltä, jotka halusivat lähettää mukanaamme Suomeen terveisiä. Hämmäntävä tilanne sattui Virginiassa, jossa lauantain konsertin jälkeen meitä pyydettiin laulamaan seuraavana aamuna Jumalanpalveluksessa. Meidät istutettiin eturiviin ja kun metallinen kolehtiastia tuli kohdallemme, ei tietysti ollut muuta kuin kiliseviä kolikoita laittaa siihen. Hävetti ja kun takaa alkoi sitten kuulua kahisevaa ääntä, hävetti vielä enemmän. Kolehti luovutettiinkin sitten meille matkarahoiksi! Onneksi Lasse oivalsi, että vastalahjaksi voimme jättää heille laatikollisen uutta levyämme ja niin tehtiinkin. Solisteina ovat laulaneet Tuulikki Orrenmaa ja Reetta Oja-Lipasti sekä jo edesmenneet Kirsti Yli-Ojanperä ja Sinikka Ojanen. Miehistä on kuultu solisteina Jussi Kiikeriä ja Matti Penttistä.

Hupaisia tapahtumia

Niitähän on sattunut vuosien varrella. Seinäjoen juhannusraveissa kuulutti Niilo Tarvajärvi ennen esitystämme: ”Ori Gletserin jälkeen esiintyvät Marit ja Mikot.” Juhannusjuhlissa Kauhavalla taas ilmestyi toikkaroiva mieshenkilö esiintymislavan eteen, kun olimme mahdollisimman virkeän ja freesin näköisinä juuri aloittamassa laulumme. Mikrofonin ohi mennessään hän pysähtyi kysymään ” Mistäs vanhainkorista nuo on tuotu?” Silloin oltiin sentään vielä nuoria.

Kuorolle tyypillistä oli jollakin tavoin sisäänlämpiävä huumori, jota itse ymmärsimme, mutta ehkä se ei ulkopuoliselle auennut. Kun Lintsi sitten täytti 50 vuotta, maalattiin edellisyönä talon kohdalleasianomaisten lupien jälkeen valkoisella maalilla onnitteluteksti Ilkantiehen. Yhdellä kuorolaisista oli talon avain ja niin hiippailimme aamuvarhaisella talonväen vielä nukkuessa olohuoneeseen. Isäntäväki siunaili, kun merkittävästi tuijotimme ikkunaan kunnes he avasivat verhot ja näkivät koko ajoradan yli tehdyn tekstin. Emme malttaneet olla tarkkailematta, miten pyöräilijät reagoivat pysähtyessään lukemaan hämmästyneinä tekstiä. Iltaöstä teksti sitten pestiin pois. Erityisen odotettu tapahtuma oli vuotuinen pikkujoulu, joka pidettiin vasta Loppiaisena alkaen klo 15.03. Näin perheille jäi oma joulurauha. Jokaisen äänen piti esittää joku ohjelma ja sen tuoreutta ei saanut pilata harjoittelulla. Esitykset olivat tosi kekseliäitä. Oli Ajankohtaista kakkosta, Seitsemää veljestä ja Jokioopperan

vuosina Uomaoppera. Tenorit hellyttivät sydämet esiintyessään lasten leikkikehässä tutit suussa, myssyt päässä bambersvaipoissaan – isot raavaat miehet lepertelystä puhumattakaan!

JÄLKIPÖHDINTAA

Monesti on tullut mieleen, mistä aika riitti tähän harrastukseen, kun monilla oli lapsiakin kasvamassa. Harjoitukset, esiintymiset ja laululeirit veivät aikaa paljon, mutta silloinpa ei ollut Ilmajoki-hallia, kuntosaleja eikä kuntoliikunta yleensäkään ollut esillä. Pesäpalloilijat ehtivät pelata kesällä, jolloin pidettiin taukoa. Televisiolla oli aika vähän merkitystä eikä paikkakunnalla ollut elokuvateatteriakaan, joten aikaa löytyi vaikka musiikkijuhlat sitten työllistivätkin monia. Kuorolaiset olivat toisilleen läheisiä, monet sukulaisiakin.

Kun omat vähät sukulaiseni olivat kaukana, muodostui kuorosta eräänlainen tukipilari ja laulaessa harmit unohtuivat, kuten tiedetään. Aika aikaa kutakin, on hyvä toteamus, ja niin vanha kaarti väistyi vähitellen, mutta onneksi jatkajia löytyi ja siitä kertoo tarkemmin paikkakunnalle niinikään muualta tullut Erkki Rajamäki. äänitystä. Isoveli Nacke Johansson oli yhtyeineen säestäjinä. Linja-autolla mentiin ja yövyttiin Hyvinkään Sveitsissä. Lasse kehoitti lepäämään kunnolla seuraavan päivän urakka tamperelainenjatellen ja välttämään turhaa äänen käyttöä. Aamulla annettiin vielä samat ohjeet suunnilleen niin, että voisimme olla vaihteeksi puhumatta ja nauramatta ja keskittyä tulevaan. Suolatableteistakin muistutettiin, koska niillä voi vähentää liman eritystä. Puhekieltoa noudatettiin, mutta pian alkoi autossa lennellä kirjelappusia, joiden sisältö se vasta oikein olisi naurattanut. Äänen aukaisuun jäi vain vähän aikaa, mutta laulujen äänitys monienkin ottojen jälkeen saatiin kuitenkin päivässä tehdyksi.

Myöhemmilläkin levyillä meillä oli onni saada oikein hyvät säestysryhmät. Lassen ihmissuhteiden avulla meitä oli vuosien ajan auttamassa moni ammattilainen, joista mainitaan tässä Pentti Lasanen, Johanssonin veljekset, Rauno Lehtinen, Risto Hiltunen ja Jussi Asu. Viihteen puolelta mukana oli Niilo Tarvajärvi ja Klaus Thomasson sekä Jaakko Salonoja. Säestäjinä olivat mm. Selim Rentola, Pentti Hakala, Jussi Kivimäki ja Erkki Rajamäki.